Eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle 4.10.2019
Valtiovarainministeriön ehdotus vuoden 2020 talousarvioksi

Lausunto valtiovarainministeriön ehdotukseen vuoden 2020 talousarvioksi

Olemme Mielenterveyspoolissa tutustuneet hallituksen budjettiesitykseen. Toivomme, että valtiovarainvaliokunta huomioi budjettimietinnössään mielenterveyden peruspalvelut. **50 000 allekirjoitusta saanut mielenterveysalan järjestöjen Terapiatakuu-kansalaisaloite on etenemässä eduskunnan käsittelyyn**. Aloite on saanut tukea kaikilta eduskuntapuolueilta. Lisää aloitteesta: https://mielenterveyspooli.fi/terapiatakuu/

Toivomme että valtiovarainvaliokunta esittäisi mietinnössään esimerkiksi seuraavanlaista kirjausta:

"Hoitotakuun ja sote-keskusten kehittämisen rahoitukseen on sisällytettävä pääsy ajantasaisesti psykososiaalisiin hoitoihin osana mielenterveyden peruspalveluita."

Perustelut:

Mielenterveysperustaiset sairauspoissaolot ovat kasvussa, ja **työkyvyttömyyseläkkeistä 51,5 prosenttia on mielenterveysperusteisia.** Alle 30-vuotiaiden mielenterveysperusteisten työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on **kaksinkertaistunut 2000-luvulla** (vuonna 2000: 6301, vuonna 2018: 12 853). Mielenterveyteen panostaminen peruspalveluissa maksaisi itsensä takaisin ja voi toteuttaa **jopa puolet (30 000 suomalaista työelämän piiriin) hallituksen 75 prosentin työllisyystavoitteesta.**

Terapiatakuu eli psykososiaalisten hoitojen, kuten 10 kerran lyhytterapian, tarjoaminen terveyskeskuksissa olisi tutkitusti tehokas tapa hoitaa ja ehkäistä mielenterveyden ongelmia. **Uudistuksen kustannus olisi noin 35 miljoonaa** euroa vuodessa (sisältää täydennyskoulutukset lyhytterapeuttisiin hoitomuotoihin ja palveluita tarjoavien ammattilaisten palkkauskulut). Uudistus voidaan toteuttaa hoitotakuuta ja sote-keskuksia kehittämällä.

Budjettiesityksessä sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseen esitetään yhteensä 80 miljoonaa euroa vuonna 2020, 130 miljoonaa euroa vuonna 2021 ja 150 miljoonaa euroa vuonna 2022. Lisäksi hoitotakuun toteuttamiseen varataan ensi vuodelle 60 miljoonaa euroa, ja hoitotakuun parantamiseen on varattu 160 miljoonaa euroa vuosille 2020–2022 ja 50 miljoonaa euroa vuodesta 2023 lukien pysyvästi peruspalveluiden valtionosuuksiin.

Näihin panostuksiin on ehdottomasti sisällytettävä mielenterveyden peruspalveluiden Terapiatakuu. Tällä hetkellä budjetissa on varattu rahoitusta kansallisen mielenterveysstrategian laatimiseen. Lisäksi mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantamiseen on varattu 60 miljoonaa euroa vuosille 2020–2022, ja peruspalveluiden valtionosuuksiin ollaan lisäämässä pysyvästi 18 miljoonaa euroa vuodesta 2023 lukien. Mielenterveysstrategia on kuitenkin itsessään tärkeä mielenterveyttä edistävä ohjelma, josta johdetaan rahoitusta vaativia toimenpiteitä. **Terapiatakuu suuntautuu peruspalveluihin ja se on toteutettava erikseen. On varmistettava, että toteutukseen saadaan riittävästi resursseja.**

Vetoamme valiokunnan jäseniin Terapiatakuun toteuttamiseksi, ja mielenterveyspalveluiden tuomiseen saataville matalalla kynnyksellä. Mietinnössä ja muun eduskuntatyön kautta on mahdollisuus ratkoa tehokkaasti Suomen työllisyyden ja mielenterveyden haasteet.

Ville Tynkkynen, ville.tynkkynen@mieli.fi, puh +358 45 126 3100
Alviina Alametsä, alviina.alametsa@mieli.fi , puh. +358 40 828 6553

Mielenterveyspooli